

عنوان مقاله:

بررسی گونه‌های ادبیات تعلیمی در اشعار فارسی خاقانی شروانی

محل انتشار:

کنگره بین المللی زبان و ادبیات (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

شیرزاد طایفی - دانشیار دانشگاه علامه طباطبایی

وحید رضایی حمزه کندی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی دانشگاه حکیم سبزواری.

خلاصه مقاله:

ادبیات تعلیمی، شامل نوشته‌ها و آثاری می‌شود، که برای خواننده و دریافت‌کننده پیام در بردارنده دانش و معارفی باشد، یا تعلیماتی از قبیل علوم فلسفی، مذهبی و علمی از این دست باز نماید. در طول سالیان گذشته و قرن‌هایی که بر ادبیاتفارسی گذشته، آثار بسیاری در گستره ادب تعلیمی، اعم از شعر و نثر، پدید آمده، که هر کدام بازتابنده دنیایی از معارف و اندیشه‌های فردی و مشترک بشری است. ادبیات تعلیمی، یعنی ادبیات اخلاق‌گرا نوع غالب در ادبیات فارسی است و همواره سخنوران ادب فارسی، حتی در آفرینش مضامین حماسی و غنایی هم در نهایت به اخلاق و آموزه‌های آن توجه داشته‌اند. توجه به ادبیات تعلیمی، یکی از مسایل مهم در عرصه ادبیات به شمار می‌رود، و ادبیات تعلیمی ایران همواره پیشروتر از هر نوع ادبی در دوران مختلف تاریخی درخشیده است. از نمونه‌های بارز ادبیات تعلیمی در زبان فارسی، میتوان به شاهنامه فردوسی، بوستان و گلستان و سایر مثنویهای سعدی، مخزنالاسرار حکیم نظامی، مرزبان نامه، قابوسنامه و امثال آن اشاره کرد. خاقانی شروانی به عنوان یکی از بزرگترین شاعران قصیده‌سرای قرن ششم، اشعاری دارد که در بردارنده اشارات پند و اندرزگونه‌های است، که میتوان آنها را میراث مکتوب دستنخورده و برجسته‌های قلمداد کرد، کهچندان مورد توجه پژوهشگران و دانشپژوهان قرار نگرفته و در صدد شناساندن جنبه‌های تعلیمی اشعار این شاعر شهیر بر نیامده‌اند؛ بنابراین او در گستره ادبیات تعلیمی مهجور مانده است. نویسندگان در مقاله حاضر کوشیده‌اند با تکیه بر مطالعات کتابخانه‌ای و بهره‌گیری از روش استقرایی، وجهه‌های مختلف ادبیات تعلیمی در اشعار فارسی خاقانی شروانی را بررسی کرده، ضرورت توجه او را به بازتاب جلوه‌های پند و اندرز در اشعارش تبیین نمایند.

کلمات کلیدی:

خاقانی شروانی، ادبیات تعلیمی، شعر فارسی، پند و اندرز، قرن ششم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/581612>

